

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Postoje veřejnosti k alternativní vzdělávací koncepci M. Montessori na 1. stupni ZŠ
Autorka: Klára Mrázová

Předložená diplomová práce teoreticko - empirického charakteru má rozsah 70 stran textu a 17 stran příloh. Téma je vhodně zvolené, alternativní vzdělávací koncepce se v současné době u nás těší stále větší oblibě a zkoumání postojů veřejnosti (v daném případě k pedagogickému systému Marie Montessori) může přinést zajímavé poznatky. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. Cíle pro obě části i práci jako celek jsou jasně stanovené.

V úvodu teoretické části je pozornost věnována obecným otázkám alternativního vzdělávání (výklad pojmů, rozvoj alternativních vzdělávacích koncepcí ve světě i u nás - příloha A) a vlastnostem a funkcí alternativních škol. Ke zpracování této i dalších částí práce byla využita řada různých zdrojů, seznam literatury obsahuje dostatečný počet 31 položek včetně cizojazyčných. Dále byly využity zdroje z internetu. Citace v textu odpovídají stanoveným požadavkům, autorka prokázala schopnost se zdroji pracovat.

Třetí kapitola se zabývá pedagogickým systémem Marie Montessori. Jsou vysvětleny pojmy a principy tohoto systému (str. 21 až 31) a na příkladech jsou uvedeny praktické aplikace ve školní práci. Už zde bych považoval za vhodné odkazovat v textu na fotodokumentaci v příloze. Teoretická část je ukončena informacemi o využití metody M. Montessori na příkladu ZŠ v Pardubicích a určitým výhledem pro aplikaci této metody ve 21. století.

Empirická část diplomové práce je dle zadání věnována zjišťování informovanosti o koncepci M. Montessori a zjišťování postojů veřejnosti k této koncepci prostřednictvím dotazníkového šetření. Cíl průzkumu je shrnut ve dvou otázkách (str. 40). Dotazník vlastní konstrukce obsahuje 24 otázek, v příloze B (chybně označení přílohy!) je přehled otázek, chybí však zobrazení podoby dotazníku, jak byl prostřednictvím internetu distribuován (chybí např. úvod - zadání pro respondenty). Ke zpracování bylo využito 164 dotazníků. Zkoumaný vzorek respondentů je popsán v kapitole 6.4. Pokud jsou zkoumány „postoje veřejnosti“, byla by vhodná úvaha o reprezentativnosti vzorku, protože ta se vždy promítne do celkových výsledků. Domnívám se, že vzorek reprezentativní nebyl. Například dle zjištění pomocí otázky č. 4 pracuje v oblasti vzdělávání 56 % respondentů. V této souvislosti stojí za pozornost i konstatování diplomantky uvedené na str. 55: „Oslovená veřejnost disponuje pouze povrchními znalostmi a nemá konkrétní informace o tomto alternativním vzdělávacím systému.“

Interpretace zjištěných výsledků je na str. 44 až 58. Jednotlivá zjištění jsou přehledně uváděna ve sloupcových grafech a následně stručně analyzována. V případě otevřených otázek jsou uváděny vybrané odpovědi respondentů, přinášející řadu zajímavých poznatků o postojích a názorech respondentů.

Ve shrnutí (str. 59) jsou předloženy odpovědi na výzkumné otázky, čímž byl cíl diplomové práce splněn. Následuje diskuse a doporučení.

Při celkovém posouzení diplomové práce oceňuji především zpracování teoretické části shrnující podstatné principy práce v systému M. Montessori. Přínosné bylo i vložení fotodokumentace (příloha). Empirická část byla zpracována pečlivě, určité výhrady však mám ke zpracování a posouzení odpovědí, které mohly poskytovat poněkud zkreslené informace - vzorek nebyl reprezentativní. Ke stylistické úrovni a formální úpravě připomínky nemám.

Otázky k obhajobě: Uveďte přibližně, kolik procent respondentů odpovídalo v jednotlivých otázkách kvalifikovaně a proč. Jsou známy nějaké ohlasy na petici A. Kuříkové (viz str. 64)?

Diplomová práce splňuje požadované náležitosti a doporučuji přijmout ji k obhajobě.

Navrhuji hodnocení

V Hradci Králové dne 25. 4. 2017

PhDr. Vladimír Václavík, Ph.D.